

• ZAKUENA -
PROSVJETNA
uredništvo lista
SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Preflatpa Godišnja... Din 72—
Srednja... Din 18—
Tron Isena... Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stipe Obala 7

ISLAMSKI GLAS
MUSLIMSKES WOCHENSCHIFT
HESDOPATDAKRE MUSLIMANK

Izlazi svakog petka

God. I. Preflatpa za inštitutivno
Godišnje Din 120—

13. decembra 1935. Sarajevo 16. ramaza 1354

Rukopisi se priimaju do
utorka o podne

Br. 11.

Naš cilj

Čovjek u životu traži da njegova djela urode nekim uspjehom i da od ovog rada polaze plodove. Ali da to čovjek mogne postignuti, treba da bude svjestan cilja komu mora da služi i svoga zadatka koji mu je Sve-mogući Allah u životu postavio. Čovjek da postigne taj uspjeh mora da sledi izvršeni pravac, koji će ga dovesti do tog uspjeha i ispunjenja njegovog zadatka. Sveomoguć Allah nam u Kur'anu (Poglavlje En'ain; 160—165) kaže:

«Ko je učinio dobro, čeka ga deseterostruka nagrada. Ko je učinio zlo i grijech bese prema grijechu i kažnjen i nikome se niti najmanje neće na-silja učiniti. — Reci: Moj me je Go-spodar uputio na pravi put. To je prava i istinska vjera Ibrahimova, koji je obitavao jednog Boga i nije bio idolopoklornik. — Reci: Moja molitva, moja pokora (moja žrtva, moje hodo-baće) moj život i moja smrt sve to pripada Bogu Stvoritelju svjetova. — On nema druga. Naređeno mi je to. Ja sam pravi musliman. — Reci: Zar je za svim Allahom tražiti drugog Boga, a On je Gospodar svega što po-stoji. Kogod što zaradi to je njegovo. Niko neće tuđeg tovara i tereta na-siti. Vi čete se zatim Bogu povratiti. On će vas obavijestiti o onome u čemu se i miće složiti. — On je onaj koji vas je učinio gospodarinom na zemlji i po položaju jedne iznad drugih uz-dignuo da vas tako iskaku u onome što vam je dato. Bez sumnje tvoj Go-spodar bese kroz kažnjavu. On oprašta i milostivo je».

salam, taj veliki Božji Pravač, ud nas da u prvom redu činimo dobra djela i kaže da će ta dobra djela biti nagradena deseterostrukom nagra-dom. Čovjek se mora starati za to, je dobro i mora se klonuti opakosti i nevaljalosti. Svaki koji učinil kakvo zlo djelo pretrpiće i odgovarajuću kaznu. Kao vidimo, Kur'an nas upu-đuje da činimo dobra djela, a najma-nija nagrada za učinjeno dobro je de-seterostruka, dok se kaže, u nekim hadisima, da će ta nagrada biti i se-damstotin puta veća od učinjenog do-bra djela i kaže im da će ta dobra djela za sobom donijeti i nagradu. Ali kako je On milostiv za hrđava djela On kažnjava samo onako i on-liko koliko je težina hrđavog i ne-valjalog djela.

Da bismo mogli činiti dobra djela i kloniti se nevaljih djela Bog nam je postavio Svoj veliki Pravač. Oni koji moramo slediti. Reci, moj me je Go-spodar uputio na pravi put. Bog ni je ostavio čovjeka bez uputa, poslao mu je Poslanika, i knuđu koja će ga voditi izvan istine i mase, i pok-azivati mu pravac kojim se dolazi do spasenja. Sveomoguć Allah je od prvih početaka čovjeku postavio pra-vac koga on treba slediti i od ko-ga ne smije odstupiti. Zato nam se kaže, da je Isam vjera koja je Ibra-himov i ispostuje i činio ljude ka-ko će vjerovati. Ibrahim je učio je one osnovne principe vjere, koji upu-đuju čovjeka da se u svemu obdrža na Boga i da sledi odredbe i zapo-vjedi Njegovu.

Čovjek je došao na svijet sa jed-nim visokim zadatkom da u sebi raz-vije sve one savršene vrline pomog-kojih će čovjek postignuti onaj cilj koji mu je Allah u zemaljskom ži-votu postavio. Čovjek mora naslijediti da tome svome cilju i smelati udo-volji. Čovjek je došao na svijet, da gospodari svim dobrima zemaljskim. Bog kaže da ga je učinio gospodarom zemlje i da mu je prema darovanim sposobnostima odredio i polazaj u ljudskoj zajednici da bi se tako mo-glo pokazati prave sposobnosti ljudi pa prema radu da budu i nagradni ili kažnjeni. Bog kaže da on one koji se ogriješio o Njegove zakone strogo i brzo kažnjava, ali oni koji budu čini-li dobra djela, osjetke blagodati Njegove velike nedostižne milosti, pa će im i slučajni grijesi ako ih bu-du učinili biti oprosteni.

Dakle, zadatka Muslimana u ži-votu je velik i odgovoran. Vršeći taj zadatak čovjek čini dobro samom se bi, omogućuje sebi da bude do sreće i blagostanje. Sve odobne svi pro-pisi koji nam Isam postavlja služe samo jednom visokom cilju, a taj je da se čovjek uzdigne do one istinske visine na kojoj mora, po odredbi ili volji Božjoj — gospodar zemlje os-tati. Sve to odredbe služe jedino do-vođenju, a sve što nam Allah nare-đuje, ne naređuje nam da radi Sobe što bi to Njemu trebalo, nego samo radi nas. Koliko li veličine u ovim od-redbama Božijim kojima On hoće iz-nesti velike milosti da nas udiigne do jedne velike i samrjezne visine, i da nas usreći i spasi i u zemaljskom i u zagrobnom životu. Musliman mo-ra biti svjestan te veličine Islama, mora sve svoje snage upotrijebiti u pravcu, da postigne sve ono što od Njega Isam traži, a to je potpun sreću i blagostanje i vječno spaseње.

Da to sve poistignemo moramo se sdušno obratiti Sveomogućem Allahu i rađati onako kako to On naređuje i zapovijeda, postignuti Njegovo za-dovoljstvo. On nas je podario sa svima sposobnostima i počuo nas da ga sva-ki pojedinac treba da svoja djela. Rekao je u Kur'anu da svoj go-spodar zemlje, a to samo zato što je obdaren svim snagama sa kojima on to gospodstvo može vršiti. Musli-man mora biti svjestan da će njego-va djela donijeti mu dobro ili zlo, da će se vječno odvijati u skladu sa činje-nim ili kažnjem. Kur'an kaže, da neće biti nikog odgovoran za tuđe stvari, prema tome, niko ne može okupiti grijeha jednog čovjeka. Čovjek svo-jim radom okupljuje svoje grijehove i zaslužiye nagradu, njegov rad osi-gurava mu sreću zemaljsku i blažen-stvo vječno.

Musliman mora biti svjestan veli-čine svoje vjere koju sledi, mora biti ponosan na to da mu je Milost Božija podarila sve što mu je potreb-no da osigura i obezbijedi svoju sreću i blagostanje, tako udiigne do one vi-sine, koju mu Kur'an stavlja u zadatak. Musliman mora biti svjestan da ga njegov rad može samo usrećiti ili u-nesrećiti, i zato treba nastojati da sve svoje umne i tjelesne snage upu-ti onim pravcem, kako ga to vječno savjetuje i savjeđa vjera Isam-ova. Trebamo shvatiti ovaj visoki cilj i težiti da dodemo do njega, is-punjavajući najsvaglasnije sve duž-nosti koje nam vjera postavi.

Jedna anomalija

Materijalno stanje naših vjerskih službenika, a naročito imama je više nego očajno. Pa to bi se još nekako moglo shvatiti kod onih imama, koji vrie u časnu dužnost po džamijama, koji imaju slabe prihode, ali to je za svaku osudu kod džamija koje imaju svoje bogate prihode iz kojih se može imati pristojno honorarij. Jedan eksklantan primjer je imam i hatib Gazi Husev begove džamije, koji je još sujedno poznat i kao najbolji ha-tib i najbolji naš haria. Gazi Husev-begov je vakuf u mogućnosti da pri-stojno honorira svoga hatiba i ima-ma, jer faktički je žalošno da je taj hatib plaćen sa par stotina dinara za vriedne te časne dužnosti. Može li to podmiriti potrebe jednog čovjeka sa brojnom porodicom. Osim toga to je nasa najveća džamija, pa hatib i imam mora dobiti sedativu iz taj pola-za. Prema tome zar se tome imam-u mogu praviti neke zamjerke kad mu se ne da ni mogućnosti da apstrahira-jući sve drugo posveti se jedino taj svojoj dužnosti. Istina mjerodav-ni će odgovoriti da se tu postupa po vakufu i da se u skladu odredbe vje-ka nam vakuf, ali onda su dužni dati od-govor, da li se oni svugdje pridra-žuju propis vakufije, kad mi jasno vidimo, da su ti propisi vakufije pot-puno prekršeni, jer prema vakufiji se prihode ne trese. Priznati su mora da ti prihodi, koji pripadaju džamiji idu u korisne prosvjetne svrhe za koje je dužna da doprinosi čitav zajednica, a ne samo vakuf velikog vakifa Gazi Husev-bega. Uglavnom je su primjer sugradana drugih vjera, koji svoje vjerske službenike na latskatnim mje-stima pristojno honoriraju i odaju im dužni priznanje.

Naši odgovorni vjersko-vakufski faktori neće da s tim mnogo glavu razbijaju. Znamo za jedan slučaj ka-d je jedan imam sa bijednom plaćom od 70—80 dinara, imao jednog visokog vjerskog funkcionera da mu se «plat» povisi, da je dobija sedam-«Pa mi možemo dati 50 dinara nači imama. — Zar ne, faktički dobro shvaćena dužnost, kako treba pomagati slabe. Dakle plaća jednog imama mo-že biti mjesečno par desetak dinara i za to nikoga briga ne muči, ali tre-ba za sjednicu od 2—3 sata plaćati honorar po 50 dinara. — I ako su ti koji su te honorare primali, morali po svojoj službenoj dužnosti na te sjednice dolaziti. Pravdnost i obzir prema ovim službenicima koji vrie jedan teak i obvezatan posao, traži i zahtjeva da se njihovo stanje po-pravi, jer sa malo volje za to se može naći i mogućnost.

Čitava nasa vakufska ustanova ima jedan i jedini cilj, da vjerski služ-benici i imami i da čitavim, koji vrie vrše te dužnosti omogući da savjezo izvršavaju povjerene dužnosti. Pred-postavimo materijalni polazaj te ve-ćine naših vjerskih službenika na ko-jiima zapravo i počiva čitav taj vjerski život, pa ćemo doći do poraznih rezultata. Uzmimo samo jedno polje rada na kome djeluju ti naši siromaš-ni, ali poštivni vjerski službenici. Pogledajmo u budžet naše centr. vakufske uprave, pa ćemo vidjeti jedan anomaliju, koja nas mora prestraviti. Nisi vjerodostojni na području Ulema-

medilisa u Sarajevu ne dobivaju ni pola milijuna dinara za svoj ogromni trud poučavajući desetine hiljada na-čes dječice u osnovne elemente vjere. I ti vjerodostojni, ti poštivni i marljivci počivaju na stotine i njih-vo se rad ima honorirati iz te fak-tički neznatne sume. Dakle za ho-norare svih vjerodostojitelja nema ni pola milijuna dinara.

Naglasili smo da je upravo prekor-no stanje naših sitnih vjerskih služ-benika. Ne velimo da bi oni mogli biti ručificati, ali bi ipak moglo biti mnogo bolje, kad bi se vakufskim do-brima upravljalo na malo racional-niji način. Ako pogledamo kako se gospodari vakufskim dobrima, mora-mo doći do zaključaka da u upravi-lju sa tim dobrima ima vrlo malo stručnosti. Personal se u vakufskim imenjcima u ovim nekoliko po-gleda u velikom broju urevač, ređa troši veliki dio vakufskih sredstava, što uopće ne odgovara principima racionalnog ekonomisanja, birokrati-zam se zacurio i velik dio prihoda va-kufskih, koji bi normalnim i racional-nim poslovanjem u ovim sredstvima u čitav vakufski kulturne potrebe, ide i troši se u personalne izdatke vakuf-skih upravnih vlasti. Treba samo ba-citi pogled na budžet naše centralne vakufske uprave pa ćemo vidjeti da tu nema normalnog gazdovanja, pa makar se i reklo da je to nadorna vlast za čitavu Bosnu i Hercegovinu. Ili pogledajmo rad u Vakufskom po-jerenstvu u Sarajevu. Tamo se broj osoba arazmjerno povećao. Ali va-kufski prihodi, ako se nisu umanjili, sigurno se nisu mnogo sveli. Prigo-vorimo se: pa dokinuti su muntevili i taj personal plaća se iz onog dijela prihoda, koji se po vakfijama pripa-da munteviljama, ali i to ne odgova-ra stanju stvari.

Pustimo sad te birokratski uređene urede naše vakufske uprave. Oni su faktički bolna rana. To je zbilja je jedna anomalija da jedni redovni činovnici vakufske uprave bude plaćeni bolje nego možda nekoliko imama ili muslima. Mora se priznati da jedna valjana sila mora biti i pristojno plaćena, ali ona svojim radom mora do-nositi, i odgovarajući ekvivalent. Rad jednog muslima ili imama nije bolji od rada jednog činovnika u vakufskoj činovnika, šta više, on je sa stanoviska za kojeg vakuf djeluje i mnogo važniji, zato i ovaj zaslužiye da bude materijalno obezbjeđen.

Ne može se podcijenjavati rad tih vakufskih činovnika, jer mera se pri-znati da među njima ima i spremnih sila. Uspjeh rada kancelarij uprave od upravnih organa po čijem se nad-zorom čitav taj rad i odvija. Ako su upravni činovnici i nadzorni organi umjesni, ako imaju vještine da orga-nizuju rad i da daju direktivu onda se bezuslovno poslovi moraju povoli-je. Uspjeh rada kancelarij uprave, ali ako razmotrimo rad tih upravnih organa moramo doći do negativnih zaključaka, jer vidimo da baš ti vjerski radni svoje nestručnosti — pa i ako su imali možda dobru volju — alaboh poslužili interesima vakufa, pa što više ti su interesi i teško povrje-djati.

Glavni upravni organ koji u glavnom daje inicijativu u čitavom vakuf-skom poslovanju ili upravni odbor vakufskog vijeća ili tačnije njegov

Ugovor između Hidžasa i Iraka

KORAK BLIZE PANARAPSKOJ UNIJ

Dok je Evropa zabrinuta mnogim pitanjima, dođe se na Blazakom istočnoj Aziji na političke događaje, koje je posljedice sigurno biti važne za daljnji razvitak odnosa između arapskih zemalja. Između kralja Hidžasa Ibn Suleja i mladog kralja Iraka Gazia sklopljen je saveznički ugovor veoma širokog opsega. Potpisnici su bili ujedini u ovom slučaju, pomalo udaju se putnice za izmjenično posjećivanje i putovanje, izjednačenje se školstva nastava, uvodi zajedničko novac i određuje se zajedničko predstavljanje u inozemstvu. Može se dakle reći, da je gotovo poveljano ujedinjenje između Hidžasa i Iraka a time, da oboje arapske dinastije zadržavaju svoje vladarske prerogative na dosadašnjem području. Ovaj događaj podržavaju je zanosno od arapskih nacionalista diljem svijeta, a pogotovo u Siriji, Palestini i Egiptu. Po njihovom mišljenju to je važan korak na putu Panarapske unije.

Potpis ugovora je nesumnjivo pobjeda panarapske misli. Vlada Hidžasa Ibn Suleja i dinastija koju pripadaju kralj Iraka Halimije, bili su to da nedavno krenu naprijed. Ibn Sud potvrdio je u Meki i Medini djeđa irackog kralja, bivšeg emira Hussein, čija je obitelji stoljećima bila vladavina nad arapskim svetim mjestima. Otac sadašnjeg irackog kralja ugovor sultanom Fajsalom i njegovim Abdulah bili su postavili osnove kao životnu zadaću, da osvetle svoje oči i uspostave vlast svoje obitelji u Meki i Medini. Mladji kralj Iraka Gazia napustio je tu politiku i sklopio je ugovor sa danas najmoćnijim arapskim vladarom, sultanom ovog upovora pojačava se okito položaj Iraka i Hidžasa prema trećim silama. Hedžaz je i sada poje neovisan u svojoj politici. Drugacije je napravio s Irakom, koji ima poseban ugovor s Velikom Britanijom, koji joj garantira ravnopravnost i gospodarska nastupanje. Ugovor između ove dvije arapske zemlje utječe da neizbježno i na držanje arapskih nacionalista u Transjordaniji, Palestini i Siriji. U arapskoj tla bit će otežan mandati politika i britanski odnos prema Iraku. Irak postojati jak protužidovski pokret. Arapski nacionalisti vjeruju, da britanska diplomacija podržava Židove u Palestini, da sprječuju ujedinjenje arapskih zemalja i da mogu arapskog naroda. Na Blazakom istoku talasav su odnosa i pri primprama važni događaji, u kojima će arapski element odigrati veliku ulogu i već se može nazrijeti vrijeme, kad će se postaviti sa ovom broju, koji predstavlja sa svom broju, u čimeval red pitanje Panarapske unije.

»OVOGODIŠNJA POSIETA HEDŽIA.

Zbog povoljnih ekonomskih prilika Arabci u Indiji i otočju indijskog arapskog kralja Javi i Sumatri, očekuje se ove godine veliki broj Hedžia u Meki. Prema Umumi-kuratu do početka Ramazana u Meku je stiglo oko 4680 Hedžia i to najvećim dijelom iz Jave. Najavljeni su veći transpanti Hedžia, koji će tokom ramazana stignuti.

EGIPATSKA VLADA PLJENI TALJANSKE POSILJKE UGLJA I NAFTE.
Javljuju iz Kaira 7. decembra: Egipatska vlada uzaptila je u portadskoj luci i sauekio koji brodove, koji su nosili 18.000 tona uglja i 57.000 tona nafta za talijanske luke i morarice u istočnoj Africi.

terijalom za periziju vojsku. Narodište je istovaren veliki broj oklepljenih automobila i tankova. Perzija se u zadnje doba ubiruano naručavala.

NOVI NEREDI U EGIPTU.

Londonaki listovi od 7. decembra javljaju, da je dio govora ministra inostranih poslova Sir Smeela Hoarea, koji je održao u Egiptu, na egipatskoj policiji učinio loše naugodan dojam. Narodište su u ovom dijelom Sir Hoareovog govora nezadovoljni onladnici i univerzitetski studenti, koji ne kriju svoja nezadovoljstva.

Javljuju iz Kaira 7. XII: Sinoć je oko hiljadu muslimana priredilo po ulazima barne demonstracije protiv Velike Britanije zahtijevajući opći bojkot engleske robe. U sukobi sa policijom onladnici su upotreblili kamene i štepove. Demonstranti su porazili vojske kandelabre, staklene prozore autobusa i izloge velikih radnja. U sukobima ranjeno je 7 policajaca.

Vierovanje u Božje poslanike

Islam odbija svaku drugu moć pored Božju. U Islamu ne postoji nikakve božanske prilike (kao što su svići itd.). Pa da je Islam dokolopokinstvo? Ali muslimani vjeruju u svakog Božjeg poslanika koji je poslan od nadzemaljskog Bica — Boga, kao posrednika. Istina, koji donosi Božju poruku, koji je poslan u Islamu, počinjav svijet ima da vjeruje samo u jednog Boga. Jasno je da muslimani moraju vjerovati u sve Božje poslanike, jer su oni svi od Boga poslani. Zato Islam odbacuje predanje shvaćanje Jevreja o »izabranom Božjem proroku«, koji je poslan od Boga, i nekog nadnog egzista, nenajavljeno to pravo.

A kako stoji stvar sa hrišćanstvom u ovom pitanju? Muslimani vjeruju u Isusa (Isa-a) kao jednog od Božjih poslanika, samo ga ne smatraju nikakvim »izabranim prorokom«, kao u ne zemlji rođen! Ni na kakav način Islam ne dozvoljava obolavanje Muhameda, Islam samovoljno! Židovi se otkrokuje Isusa, oni ga uvjeridje i nazivaju ga kret kao lažnog proroka. Muhamed je tvrdo lažnog proroka. Muhamed je bio i Isus Božji poslanik. Ima li, onda, hrišćanin ma kakove osnove i razloga da napada Islam.

TEOLOGJA I ISLAM.

Islamska nauka je tako jasna, tako shvatljiva, tako prosta, da je svaki razumijev. Islamska nauka je tako logična, da joj nije potreban nikakav naročiti komentar da bi se razumjele. Prema neobrazani čovjek je ne može shvatiti i razumjeti bez obrazovanja. Islam nije dogmatična vjerska čista — bez zapleta, — monoteizam, vjera za svakoga, vjera za prost narod. Pa Islam stran i nepristupačan? Da li zato što je jasan i razumljiv, ne nalazimo li u njemu odgovor u teologiji. I on nam otkriva povratka negdašnjih zabluda. (I to je najvažnije) on propisuje ljudstvu međusobno pomaganje.

NEPOZNAVANJE ISLAMA.

Zašto stoji Evropa prema Islamu tako neprijateljski? Zašto se je tvrdilo da je Islam prema hrišćanstvu neprijateljski raspoložen? Pa sigurno zato što ga nije poznavala niti ga je znala dobro poznati. Zašto su se o Islamu nalazili razumjeti bez obrazovanja? Muhamed o. s. priče mnoge pa i najveće netočnosti? Pa svakako zato što skoro niko nije znao arapski jezik preko kojega bi ga upoznao. Nemanje i fanatička mržnja su unišili djelo nezaljubljenog neprijatelja (koje on nikada nije poznao niti sa slušao) i koje on ne samo ne zaslučuje nego na osnovu toga može i da dokaze koliko ga Evropa malo poznaje. I to u teži muslimani.

TOLERANCIA, ZABRANA ALKOHOLA I DOBROČINSTVO.

Znaće li, da je Muhamed a. s. bio stavljen na raspoloženje dikamiji jednog hrišćanskog deputata za bogorodni slučaj (pod hrišćanskim imenom služenje da se mole Bogu)? Znaće li da on nije nikada odobrio, da se upotrebi ma kakva sila u vršenju vjerskih

obreda drugih vjera t. j. hrišćanstva i Jevrejstva. Vi to svakako ne znate, jer da znate ne biste rekli: Islam je netolerantan!

Znaće li, da je Islam zabranio alkohol i da je odavno ukazao na veliku štetnost ove stvari za tijelo i duh i sanda je, da ta stvar ponižava i omalovažava (i upropažuje) duševnu sposobnost čovjeka. Ali što je čovjek više upotrebljava, više mu se povećava šudnja za njom i razvija životinjsko svojstvo kod njega, a razvija i kulturnoj Evrope, i nadež se goniti i njegava alkohol, ali se slabo napjeva.

Islam se gnuša samoubistva, kao malodušnosti i nenormalnosti. Islam propovijeda ljubav prema roditeljima i zapovijeda dobroćudnost (prema svakom — naravno ne moćnom). Musliman je dobroćudni i dobroćudni mora biti. On slijedi zapovijed: »pomoci, pomoci, pomoci!« Odavno je to dalo muslimanima siromašnima svjetu pomoć, koji je od bogataškog kupljena i siromašima davata. A i sada se kupe narodi prilozi. Pa Islam nedruštven? Islam nesavršen!

ISLAM RATNIČKI?

Islam ratnički? Ratnički zato što se je branio protiv neprijatelja kao zadolžnost i napada. Zato što je bio izložen navalama i što se je smjelo odupirati. Ali snažni duh, hrabrost, i jedinstvo je muslimane čelično i oružalo te su ne samo odoljevali nego pobjeđivali ovog ugnjetavatelja — neprijatelja. A krajnja je to mora, da ne bi li bili uništeni. Ali Islam nije osvojio svijet namjerno svojim pravim jalačkim duhom. Zar Islam ratnički? Nikada!

Statistička konstatacija je smjela dati najbolji odgovor.

U tri najveće bitke su se dogodile u vremenu izjavnosti u drugoj, trećoj i petoj godini po hidri. Prva se je desila 220 milja od Meke a 30 milja od Medine udaljenom mjestu zvanoj Bedr. Druga se je odigrala na 247 milja udaljenom mjestu od Meke a tri milje od Medine zvanoj Uhud. Najzad treća je bila kod same Medine.

J gornjih brojeva se jasno vidi, bez okolišanja, da su Mekanci bili uvijek napadači i vojvisti na Medinu. U prvom boju bilo je 1000 neprijatelja a samo 318 muslimana sa Božjim poslanikom. Prva bitka je bila fatalna, nadobila je ova mala četa bitku u borbi protiv tri puta nadmoćnijeg neprijatelja. U drugoj borbi je bilo 3000 neprijatelja — napadača na Božjeg poslanika i muslimane. Ova bitka puta se je skupilo svega 700 muslimana. Neprijatelj je bio uvijek nešto četiri puta nadmoćniji. S obje strane je bilo gubitaka. Borba se je svašla slavnim povratkom muslimana. Najzad u trećoj bitci se je popeo broj neprijatelja na 24000. Muhamed je skupio ovoga reda samo 1000 ljudi. U trećoj bitci je bio pobjednik. 24 puta veći, dušnastio, snažni duh, okretnost i poitvornost a naročito snažna i duboka vjera u jednog Boga i ubjeđenje je održalo ovu malu četu u ovim bitkama. Ova najzadnija bitka se je neodoljivo završila.

Ali riječ »mač Islama« nije nastala iz ratničkog ponajanja i vladanja muslimana nego je ona nepravdom podmetnuta muslimanima. Naprotiv, ti koji su kazali da se je Islam širo mačem, bili su uvijek upereni mačem protiv Islama.

GETE, NAPOLEON I ISLAM.

Vjerujete li, da je Gete bio veliki pjesnik? Vjerujete li da je on dao vjerskavstvu vječito nezaboravljeno djelo? Vjerujete li, da je on u svome djelu propovijedao? Da, je tako ne biste ga ni slavili kao najvećeg njemačkog pjesnika. Znaće li, da je Gete rekao: »Islamskoj nauč ne ma ravne i ništa joj ne manjka i mi nismo dolazimo od nje sa svim našim shvaćanjima, niti nam nešto u njoj dajmo! Vi to ne znate, jer inače bi bilo veći uzdržljiviji u širenju raznih vjisti o njemu. (Time samo pokazuje da nimalo ne poznajete Islam).

Znaće li, da je Napoleon kazao: »Nauč i vjerovati Kur'ana je jedino i pravo sredstvo koje je mogudnost da ostvari sreću čovječanstva.« I šia

više njegova je namjera bila da cijelu svoju vojsku preobrti u Islam, a da sam sebe proglasi halifom letoka mjesto imperatora. Ali uida je bilo drugolice. Onadnje francuske vojske nisu priimale sa ponovo vratilo u Evropu, ali ipak to nije promijenilo njegovo mnijenje i mišljenje prema Islamu.

Zatim da je engleski blayton rekao: »Najveća tragika svijetске istorije leži u tome što Krist nije bio priimljen u Evropu.«

Znaće li da su Carlyle ili Gibon bili revnosni prijatelji Islama, a da je Bernhard Shaw to još i danas. Zar se ne pripisuje sve to njima? Da li ate još uvijek puni predrasuda o islamu!

Iz njemačkog lista »Moelimsche Revue«:

Vehbia Muratović

od VIII. raz. Velike med. Skopje.

Djelokrug »Merhametu«

Djelokrug i blagotvorni rad našeg »Merhameta« svakome je poznat, i o tome je u našoj javnosti bilo dosta govora. Povijeruje, koje je »Merhamet« bio i u njegovom mjestu, kao kod našeg svijeta nesrećnim radom »Merhametovih« saradnika vidi se iz toga, što se »Merhamet« povjeravaju znatiji vasiati i što ovo društvo svakim danom napreduje.

»Merhamet« pored svoje redovne dužnosti potpomaganja naše sirotinje, koja je u njegovom mjestu, daje oko Din. 10.000, za potpore — vodi brigu o sirotinjskoj djeci i o svake godine pred Ramazanskim bajram iz prihoda povjerenih mu vasijeta i iz svojih prihoda potpuno zadoljene preko 400 siroma, mektebake i škole bilice i ove godine »Merhamet« se zadolžio znatan broj te djece, pa su već date na izradu cipele i muška odijela. Ženska odijela će i ove godine sašiti vrijedne članice ženskog odbora »Merhameta«, što moramo sa naročitim zahvalnošću izjaviti i ovim članicama »Merhameta« namjerava pred nastupajućim bajram podijeli našoj sirotinji još više tople odjeće i obuće. U tu svrhu je već poduzeta šira akcija, potpomognuta od naših privrednika za skupljanje, priloga od raznih firmi izvan našeg mjestu, koji su već poslali »Merhametu« listu, pa se je nadati, da će ova akcija uroditi lijepim plodom. Naši privrednici znati će cijeniti svoje poslovne veze, koje se budu odazvali ovoj akciji.

»Merhamet« sa svojom uzornom organizacijom znade najbolje koja je sirotinja, koja ima najveći potrebi, pa je dužnost svakog brata »Merhameta« i Muslimanke, da pomaže naše društvo, redovnim plaćanjem članarine, davanjem raznih priloga i povjerenim vasijata, davanjem »Sadake« u »Merhametovim« sadaka kupovini, u »Merhametovim« prosjekima, i t. d. Naročito sada su i naše sirotinje dužnost je svakog brata i sestre, da svoj zekat, koji su ga dužni davati, povjere »Merhametu«, pa će na taj način najbolje izvršiti Božji farz, jer će njihov zekat zalista doći u prave ruke i biti pravom razdijeljen na svu potrebnu sirotinju.

Apelujemo na brate i sestre, da svoj zekat što prije predaju »Merhametu« kako bi Uprava društva mogla učiniti pravomernu podjelu i kako bi se isti mogao na vrijeme podijeliti, da i ova naša sirotinja osi, da ima nekoga ko i o njoj vodi brigu. Dajte nam svoj zekat, dane osjeti bar nako zadovoljstvo.

NOVA UPRAVA ZELJEZARNE.

Posludnici ministarstva i rudnika, održana je 30. novembra ov. god. vanredna glavna skupština članstva Industrijske gvozda d. d. Zenica. Na skupštini je isabrana nova uprava u koju su ušli za predsjednika upravno odjeljenje Ing. Stepan Balaš, nadležnik Minist. Unut. i rudnika, a za članove U. o. g. d. D. Zenica: Dr. Svetislav Baketić, Hamid Kurbegović, Milo Ljuskovac, Vilimor Lombardić, Vaso Valjević, Avdaga Harmandić, Haramek Abibegović i Mihajlo Pavlović.

Nadorni odbor g. g. Vojislav Popović, Ljubomir Anđić, Redjep Salimović i Franjo Granić.

alijedi i t. d. Islam je sveopće vjera, koju je Bog poslao da sve ljude okupi. Ona nam ne nameće ništa da vjerujemo što sdravo osjećanje ne može nam biti privlačno. Bog prezire i ne dopušta nikakvih raznih i narodnih privilegija. Nareduje nam se, da je dužnost slušati glas naroda i увазавати njegovo mišljenje, te se nije nužno obračunati. U tom pravcu Božji Poslanik kaže: Može muslimani budu vidili da je dobro i lijepo, pa to je dobro. Kako se može onda shvatiti, da vjera se ovako visokim principima može ograničiti hilafetstva vlast u jednoj porodici ili plemenu, ali ne može u raznim pravcima djetinjice, može da izbraše svaki trag jednome plemenu ili porodici kao što nam to historija pokazuje. Je li moguće, da polovaj hilafeta danas zauzima neko od Kurejševica, kad znadem u kakvim kulturnim prilikama djetinjice i nas više ostaci Kurejševica, koji su daleko od nauke i svega, što život pokreće.

Kuran izričito ističe da narodni podliježu promjenama i da narod koji se danas uzdiže strada će početi padati, pa u Kurejševima ne mogu biti nikakvi izuzetaci između ostalih naroda. Može li se onda shvatiti da jedna sveopća vjera, koja je objavljena da poveže sve narode i sve rase ljudske i učiniti hilafet ovisnim o principima koji su u kom slučaju ne mogu izjaviti svoje stajalište kao što i to slučaju vezanja hilafeta za Kurejševce.

Ponavljamo što smo ranije rekli ako je ovaj hadis valjan onda spada u neka naša nagodjavanja, inače se obzirom na kuranske izjave po ovom pitanju drukcije ne može shvatiti.

Izbor zamjenika Božjeg Poslanika kao je kao dužnost na sve muslimane da nebi izabiru vodu između sebe ko ga budu htjeli.

Poslo se Božji Poslanik preneo u vijednost isključiv sa se Enšarjem kod Saad bin Ubadeh, koji je bio njihov poglavica i reki su mu da je Božji Poslanik preneo u vjernost. Saad je rekao svome sinu Kajsu da ne može radi bolesti slušati što svijet govori nego da im on njegove riječi dostavlja i prevodi.

Saad je govorio, i njegov sin je to isključivom narodu izlagao. Nakon što je zahvalio Bogu između ostalog je rekao:

O družino enšarski! Vi imate prednost u vjeri i zaslugu za Islam kao nijedno drugo arapsko plemo. Božji Poslanik je otkrio među Svojim suplemenicima (Kurejševcima) oko desetak godina pozivajući ih javno da obobažavaju Sveopćeg Dobročinitelja i da odbace obobaževanje kipova, ali ih je vrlo malo broj vjerovao i primio Islam. Boga mi niti nije moglo da spriječe Božji Poslanika niti da u puzanju Njegovu vjeru, a ni sebe da odbrane, jer je Bog htio da nas nagradi i nadari vinovima, da nas obdaru blagodatima i da vas uputi da vjerujete u Njega. Njegov Poslanik, Poslanik, Bog je vas odredio da branite Njega i Njegove drugove, da označite vjeru i da se borite protiv Njegovih neprijatelja. Vi ste bili Njegove najvjeratiji pristalice i najopasniji protivnici Njegovih neprijatelja. Ali dok nije potpuno pobijedio Božji Riječ. Vi ste pomogli da se učvrsti anaga Božjeg Poslanika i vi ste sa vašim sabljama približili Arape Njemu. Bog Ga je rastavio od zemaljskog života a On se u vama zadovoljio i nadostan. Uzimate hilafet u svoje ruke i vežite ga uz se, jer vi na to imate najviše prava i najdostojniji ste da taj polovaj zauzimate.

(Nastavak de se.)

Za naše žene

HAZRETI AISA.

(Nastavak)

U šestom svaku Bukarije u poglavlju Pitanje Kurane, Jusuf bin Malik kaže: Bo sam kod majke pravovjernih hazreti Aise. Tada joj dođe i pristupi neki čovjek iz Iraka i reče: »Majko pravovjernih horeti li

mi pokazati vas Mushaf?« Hazreti Aisa ga upita: »A zašto?« »Htio bih da Kur'an poredam kako treba, jer se uči neporedane.

Hazreti Aisa je tom prilikom dala neke podatke o redu kako su objave stizale i o nekim narodnim stvarima, koje je ona još kao djetete izgovorila se zapamtila. Iza toga je izjavila svoj Mushaf i ovom Iraklji pokazala red ajeta po kome su trebali da se uče.

Onaj ajet o kome je hazreti Aisa narocito govorila i koga je još u djetinjstvu izgovorila se zapamtila spadao je u poglavlje »Kamer« (54. poglavlje). Ovo je poglavlje objavljeno u Meku. Kad je ono objavljeno hazreti Aisa je bila već toliko odrasla, da se igrala sa djecom i da ga je mogla zapamtiti, pa prema tome možemo i posebno odrediti njezino doba ako je poistovjetiti činjenicu da možemo otprilike odrediti i vrijeme kad je ovo poglavlje objavljeno.

U djelu »Ari Seade« (stranica 1009) gdje se govori o vremenu kad je ovo poglavlje objavljeno kaže se da je objavljeno u prvom godinama poslanstva u Meku. U trećem dijelu istog djela se ovo kaže: Hazreti Muhammed je kurejškim nevjernicima pokazivao znakove i dokaze koji su trebali da ih poveru na pravi put i u ovu se znakovi završili sa jednim velikim čudom, kojim nijesu se mogli protiviti poslanika, raspolovo. Končno nesreće koje su anšale ranije naroda sručila su se i na ove nevjernike. Među Kurejševcima koji su bili sposobni da prime Islam i silijede tu pravu vjeru, oni su je i primili, a končno odlični i veliki Kurejševci koji su se odrekli Allahove se obistinilo sve ono što je Božji Poslanik najavljeno da će mekanski pogane stignuti kazna.

Prema autentičnim dokazima ovo je poglavlje moralo biti objavljeno prije pojavitosti muslimana, koga su mekanski pogani provodili. Prema starom tvrdjenju hazreti Aise ona je tada zapamtila čitav sadržaj toga poglavlja i naučila ga napamet. Ako se uzme kao tačna tvrdnja da je rođena treće godine po poslanstvu hazreti Muhammedovu, kako to neki historičari tvrde, onda bi bilo nemoguće da djetete od tri ili četiri godine savršeno zapamti sadržaj i tekst jednog kuranskog ajeta koji je objavljeno svakako prije navršetka osme godine poslanstva. Hazreti Aisa je tada morala bezuvjetno imati osam do deset godina, pa da bi to mogla onako tačno zapamtiti. Ovo mišljenje potvrđuje i još jedna vrlo značajna činjenica. Naime u djelu »El-ikmalu fi esmair-ridzale« se ističe, da je sestra hazreti Aisina Esma živila stotinu godina i da je umrla 73 godine po hidžretu. Esma je bila starija za deset godina od Aise. Duhke kaže: Aisa je mogla imati 17 godina u ono doba, te posko je prve godine iza hidžrete prošla u dom Božjeg Poslanika, dolazimo do jedne utvrđene činjenice, da je hazreti Aisi moglo biti sedamnaest godina ili osamnaest, a nikako deset ili jedanaest godina, kako se to neautentično tvrdi.

(Nastavak de se.)

Ja sam muslim

Ja sam muslim hvala Bogu Radujem se i veselim, što s' pomosom reći mogu, Da nada sav Islam volim.

Ko još muslim ne bi bio Kad Islam ljubim tako: I siromah i bogataš U njem oba su jednaka.

Ponosam sam i veselo Što me u njem majka rodi Ali najviše ljubim Islam Što nas pravim putem vodi.

Sve bi za njeg svoje dalo: Dušu, blago, svoje grudi, Jer u njemu sam vidim sreću i spas svoju ljud.

Mostar, 5.-XII. 1935. Alija Ahmić.

Za našu djecu

Majmuni i krijesnica

Priča se kako su neki majmuni prebivali na nekom brdu, pa su jedne hladne noći kad je vijala strašna vijavica i padala velika kiša, trašili vatre, ali ih nisu mogli naći. Ugledali krijesnicu (vjevjenjaka) kako leti u vatri, pa su svi kao lišće krenuli. Pomisli da je to vatra. Nakupio mnogo drva i nabacaju ih na nju, pa počnu puhati htijeli tako raspiriti vatru, pa da se onda ugriju. U blizini na jednom drvetu je stajala jedina ptica, pa čao je gledala u krijesnicu i majmune. Kad je vidila šta rađe, počne ih zvati i kaže im: »Ne mučite se, jer to što vidite nije vatra. Pošto joj je to oduljilo, odlazi da im priustupi i da im to nabrani. Tada pokrije vatre nekim čovjekom, pa pokaže im vido što ona hoće da uradi reknje joj: »Ne ispravljaj, što se ne može ispraviti. Drvo, koji se ne može preajeti, nemoj o njeg saabe probati; a drvo koje se ne može savijati nemoj od njega luhiti da savijati praviti, pa ne možeš se u ludu. Ali ga ptica ne htjede poslušati, nego prim. majmunima da im dokaže da krijesnica nije vatra. Ali i tada jedan majmun prihvati, udari s njom o zemlju i ona pogine.

Primka: Trebamo služiti svijetu drugih pametnijih i iskustijih ljudi, koji su u životu mnogo šteta doživjeli i iskusi. Ako sami podemo da radimo nešto, a ne znamo kako ćemo taj posao izvršiti i šta nas može o nepoznatom poslu stignuti, onda ćemo lošije nego nepravilno, kojim se nam lietu naučiti. Možemo koživjeti i nesreću, kao i ona luda ptica, koja nije htjela da primi savjet onog čovjeka, što joj je savjetovao, da ne čini ono što se ne može učiniti.

II

VIJESTI IZ MOSTARA:

Mehrim Arifaga Bašića.

U četvrtak dan 6. decembra na vešer oko 9 sati izmrežao je nevrijem izmrežao i starost izmrežao Arifaga Bašića. Njegova smrt komezila je pored njegove mnogobrojne porodice od 13-oro djece i sve njegove prijatelje i poznanike. Koliko je bio potpisan vjerom i pobožnošću se vidjelo na njegovoj džemati, gdje su ga otpjevali vjerna i čista mnogi Mostarci bez razlike na vjeru. I baš kada je avajoj mnogobrojnoj porodici bio najpoborniji, zadefila ga je nagla smrt od kapi.

Ostalojnoj porodici naše iskreno sautešilo a rukomajši: Rahmetullah alejhi, rahmeten vašah.

Primjer sa pohvala.

Priču daš vremena dolao je u Mostar sa velikom masom dječaka dječak ališah, M. Muharem od Hasanbegovića. Svojim radom i olinakim djelovanjem među vjolicima stekao je priznanje i poštovanje kod svojih protipostavljenih i kod svojih prijateljskih vjolicu. Osim toga u nemome gradit stekao je olinakih prijatelja i mnogo poštovanja. Njegovu društvu radi je višim, primljen i doživljen.

Kao svake godine, tako i ove na njegovo zauzimanje i inicijativu gospodin Komendant Jadranske Dr. obilasti izdao je naredbo, da se među muslimanima vjolicima koji se nalaze na teritoriju ove države odozvanj tačno idem i smogri pod nadzorom samih starijstva. Tako isto o vjeru razmazane svi muslimani vjolicu idu u džamiju i održavaju post. Zbog toga je izdan i posebni raspored radi i jela za vjolicu muslimane. Ovo je, međa, jedinstven primjer kod vojnih imova pa ovaj slučaj i vrijedni rad g. Hasanbegovića ističemo kao primjer za ugled.

M. H. A.

VIJESTI IZ KONJICA:

Otvaranje građanske škole.

Inicijativom nekoliko svrjenih grana pokrenuta je akcija da se otvori građanska škola u Konjicu pošto ebre broj oko 40.000 stanovnika a svi nisu u stanju da se školuju u gradovima. Sakupljeno je 500 potpisa i odlučeno da se predstavlja pred. Nj. Kr. V. Namjesniku Pavlu.

Delegacija sastavljena od g. Muhameda Hadžića, Branka Brbovića, Vladimira Pokrajčića i Junusa Vajzovića krenula je iz Konjica 24. XI. u Beograd ta su predstaviti predai Nj. V. Knezu Pavlu i posjetiti komez ministru prosvjete Štoševića, koji je obacio, da će im se iduće školeko godine otvoriti prvi razred građanske škole.

Inna lillahi.

Na 23. XI. preminula je u 72. godini života Sačira Begtašević udova iza rahm. Salihbegha. Rahmetulija je teška, našeg sugrađanina g. Lutfe Murfića.

Rahmetullah alejha.

Akcija za pohvalu.

Dva omladina Enver i Enes Hadžići pokrenuli su akciju za skupljanje priloga za podizanje kuće Fatma. Srećanina udove iza Osmaha je Polja, koja je u svim siromahom i omladina stanja. Treba istaknuti da naša omladina mnogo radi na podizanju muslimanskog elementa.

Skrizaljka

	Pčelin prolaz
Sat	
Sprava za mjerenje vremena	
Limbo bolesti	
Suprotno od zema	
Titina	
Rijeka u Aziji	
Zivocijna	
Vezu	

II

Od I-II pripadnici vjere Isama

Šagol u 13. raz. šer. gimn. i time dobio nagradu od tt. Šabanović Edhem.

KRIZALJKU u prošlom broju našeg lista riječi je pravilno s. Junos. Šagol u 13. raz. šer. gimn. i time dobio nagradu od tt. Šabanović Edhem.

Tko riječi ovo skrizaljku, za nagradu će dobiti naš list kroz dva mjeseca.

DEZURNE APOTEKE

U nedjelju imaju dežurnu apoteke:

Grospić, kod Katedrale i Drače Alija, Novu Sarajevu.

RIJETKA PRILIKA!

Narodne pjesme Muslimana iz Bosne i Hercegovine

(I. i II. knjiga.)

Sabrao Kosta Herman.

Ovo je jedina i najpotpunija zbirka muslimanskih i junakih nar. pjesama izlaskih do danas. U tim pjesmama o- pisanje je na svoj način historija muslimana ovih krajeva. U njima se is- nove borbe naših predaka za vjeru i domovinu. Baš zato svaka musliman- ska knjiha, treba da ima ovu lijepe zbirku pjesama i da ih čuva kao smet- nost mladim naradžajima.

Moja je namjera da te knjige dopu- u najviše slojeve naroda, te zato sam odlučio da im smislim cijenu za 50 po- sto. Odsada će se dakle te knjige pro- stiti za 10 dinara i 10 (prvi 100 dinara), povezana u platno za 70 dinara, prvi 120 dinara).

U interesu je Vašem kao i Vašega potomstva, da u svojoj kući možete svakome namjerniku, prijatelju i ro- daku pokazati najlijepe naše narodne pjesme. Na tome nam zavidi čitav svijet. Upamtite da je knjiga, a na- rodito knjiga ove vrste naš najbolji prijatelj.

Knjiga se naručuje kod g. Alije Kurtović, Sarajeva, Kralja Petra ul. broj 29.